Jüdische Pester Zeitung.

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטעט
פיר אסטערדייך-אונגארן
גאנציאהריג 8 גולדען אסטר. ווע.
האלביאהריג 4 גולדען אסטר. ווע.
פירטעליאהריג 2 גולדען אסטר. ווע.

פירס אויסלאנד
גאנציאהריג 9 גולד. — קר. א. ווע.
האלביאהריג 4 גולד. 50 קר. א. ווע.
פירטעליאהרי 2 גולד. 25 קר. א. ווע.

יידישע
פעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומערירען,
אונד דער פרענומעראציאנס-פעריאדע
בעגיננט מיט דעם טאגע דעס
ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט,
וואייטצנער בולוואר נומ' 29,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

Budapest, 12. Jänner 1885. | בודאפעסט, מאנטאג כה טבת התרמ"ה. | Nr. 5 זיעבצעהנטער יאהרגאנג

צווייערלייא רעכט.

היטע ליעגען אונס דיא פערהאנדלונגען פאן צווייא פראצעססען פאר, דיא אונס צווינגען טרויריגע בעטראכטונגען צו מאכען. אין פאריז איזט דער פאלל קלאוויס הוגעס ענטשיעדען ווארדען; אין בודאפעסט האטטען זיך ריכטער אונד שטאאטסאנוואלטע וויעגען פערשיעדענער פערזימניססע אונד אירטהימער צו פערטהיידיגען. איין אגענט האטטע פרויא הוגעס, דיא אכטבארע פרויא איינעס דעפוטירטען דורך פערליימדונגען אום איהרע עהרע צו ברינגען געזוכט. אונד אלס זיא שוטץ ביים געריכטע זוכטע, פערשטאנד עס דער געמיינע מענש אימער צו אפפעלירען, צו רעקורירען, דען פראצעסס צו ערנייערן, אונד צוואנג דיא בעליידיגטע פרויא פאן איינעם געריכט צום אנדערן צו לויפען, אונד אין אללען צייטונגען איהרען נאמען הערום געשלעפפט צו זעהען.

איהר פיינד אבער שיקטע אינצווישען איהר אונד איהרעם מאננע אויף דער פאסט קאררעספאנדענץ-קארטען צו, דיא דער געקראנקטען גאטטין אונד מוטטער, אללע מאגליכען שלעכטיגקייטען נאכזאגטען, זא דאס דיעזע זיך דורך זעכס רעוואלווער-שיססע פאן איהרעם קוואלער בעפרייטע. דיא פרויא ווארדע פערהאפטעט אונד פאר דיא געריכטסשראנקען געשטעללט. דיא אפפענטליכע מיינונג, דיא פרויען, אדוואקאטען, צייטונגען וואַרען פיר איהרע פרייששפרעכונג. יא זעלבסט דער געריכטס-פרעזידענט וואר טיעף גערירט, אלס פרויא הוגעס איהרע ליידען שילדערטע, אונד ער שפראך: „אין דער טהאט איזט עס עמפארענד, דיא בריעפע צו לעזען, דיא זיא ערהאלטען האבען; וואס זיא אבער אויך זאגען מאגען, זיא קאננען איהר פערגעהען ניכט ענטשולדיגען; איין מענשענלעבען איזט הייליג!" אום צווייא אוהר אין דער נאכט ווארדע דאס אורטהייל געפאללט, אונד פרויא הוגעס פרייגעשפראכען. פאריז בראך איבער דיעזעס אורטהייל אין יובעל אוס, דיא אהנמאכטיג געווארדענע מוטטער אונד גאטטין ווארדע געלאבט, אונד פאם פאלקע אין טריאמף נאך הויזע בעגלייטעט. — „איהר געשיקק ליעגט אין דער האנד פאן פראנצאזען, זייען זיא רוהיג." האטטע דער פערטהיידיגער געזאגט. אונד דאך האנדעלטע עס זיך אום איינען ווירקליכען מארד!

אין נירעדהאזא, ווא עס זיך אום איינע ליגנהאפטע, קינסטליך ערצייגטע פאלשע בעשולדיגונג האנדעלטע, ווא לעבען, פרייהייט אונד עהרע ניכט איינער, זאנדערן פיעלער פערזאנען, יא דער גאנצען יודענהייט אויף דעם שפיעלע שטאנד, ענדעטע עבענפאללס מיט איינעם פרייששפרוך, אבער דאס אויפגעהעטצטע פאלק וואללטע דיא אונשולדיג ערקאנטען פעראורטהיילט וויססען, אונד זעלבסט ריכטער אונד שארפריכטער זיין. עס וואַרען עבען קיינע פראנצאזען! . . .

אויך וויר האבען איינען ביבען וויא מארין; דען ערצליגנער אונד אייגען עהראבשניידער ווערהאוויא, דער היטע דיא יודישען דעפוטירטען, מארגען דיא יודישען אדוואקאטען אונד איבערמארגען ראטהשילד, דיא בארא, דיא יודישען אינדוסטריעללען אונד קויפלייטע פערשפייזט. אהנע דאס איהן נאך איין שוס ניעדערגעשטרעקט האטטע, וויל ער צו עטוואס „האהערעס" געבארען איזט, ער ווירד אויך ניכט ערטרינקען, טראטצדעם ער אין דעפרעדאציאנען אונד אין שולדען שווימט . . .

אן דעמזעלבען טאגע וואָ דער פראצעסס אין פאריז פערהאנדעלט ווארדע, האטטען וויר היער אין זעלטענעס שוישפיעל! פערזאנען, וועלכע איבער עהרע אונד פרייהייט בעראטהען, דיא פאם שטאאטע ערמאכטיגט זינד, רעכט צו שפרעכען, דיא אונשולד צו שיטצען אונד שולדיגע צו בעשטראפען, — ריכטער אונד שטאאטסאנוואלטע שטאנדען היטע אלס אנגעקלאגטע פאר דען שראנקען דעס געריכטעס. עס ווארדע איהנען צור לאסט געלעגט, דאסס דורך איהרע נאכלאססיגקייט אייניגע אין אונטערזוכונגסהאפט בעפינדליכע פערזאנען מאנאטעלאנג אים קערקער פערגעססען ווארדען, דיא שולדיגען ווארדען מיט איינער ריגע בעשטראפט דאס הייסט מאן זאגט איהנען וויא איינעם קינדע, דאס איינעם אנדערן דען קאפף איינגעשלאגען האט: „זייא אין אנדערמאל בראווער, זאגסט! . . ." דיא קאפפוואונדע ווירד אבער דאפאן ניכט געהיילט.

ביא געלעגענהייט דיעזער פערהאנדלונג פאללט אונז וויעדער דער עסלארער פראצעסס איין, וואס איזט אוס דען דאמאליגען פערזוימניססען, אונרעגעלמאססיגקייטען, פערגעהען אונד אמטסמיסברייכען געווארדען? וויא שטעהען דיא פערשיעדענען דיסציפלינאר-אונטערזוכונגען? דורפטע אגאדי דען שטאאטסאנוואלטסובסטיטוטען אונגעשטראפט בעליידיגען? דאך אונטער איינעם יוסטיצמיניסטעריום, אונטער דעם דער גאנצע מיטטעלאלטערליכע העקסענפראצעסס פארקאממען קאננטע, איזט עס אויך מאגליך, דאס עס צווייערלייא רעכטע גיבט: איינעס פיר דיא יודען אונד איין אנדערעס פיר דיא ניכט יודען!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (קארל אטוואש.) געסטערן ערשיען איינע דעפוטאציאן דער איסערסטען לינקען דעס טאשנאדער וואהלבעצירקעס ביא קארל אטוואש, איהם דיא אבגעארדנעטען קאנדידאטור אנצוטראגען. אטוואש דאנקטע פיר דיא עהרענדע אויפפארדערונג, ערקלארטע יעדאך, אונטער דען יעטציגען פערהאלטניססען דורכאוס קיינע קאנדידאטור אנצונעהמען.

* (פיר דיא יודען אין טאנגער.) איינע דעפוטאציאן דער „אליאנץ איזראעליט" בעגאב זיך צו דעם נייען געזאנדטען פאן מאראקקא, פערויה, דער געגענווארטיג אין פאריז ווילט, אונד באט דענזעלבען, דיא אין טאנגער דורך דען דארטיגען פאנאטיסמוס בעדראהטען איזראעליטען צו בעשיטצען. פערויה, דער דעמנאכסט אברייזט, פערשפראך דאהין צו ווירקען, דאס דיא רוהע וויעדער הערגעשטעללט ווערדע.

* (איינע אנטיסעמיטישע אינטערפעללאציאן.) דער אנטיסעמיט פראנץ קאמלאשי אינטערפעללירטע זאמסטאג דען אונטעררייכטסמיניסטער. ער איזט מיט דער איינריכטונג איינער שטאאטליכען עלעמענטארשולע אין נאדי-טאפאלטשאני, איבערהויפט מיט דער אומוואנדלונג קאנפעססיאנעללער שולען אין קאנפעססיאנסלאזע געמיינדעשולען איינצופיהרען. אויך דאראן זינד, נאך דער אנזיכט דעס רעדנערס, דיא יודען שולד (לעבהאפטע הייטערקייט), פיר וועלכע דאס ניטראער קאמיטאט איין וואהרעס קאנאאן געווארדען זייא. נאכדעם זיא דיא כריסטליכען גרונדבעזיטצער בעערבט האבען, וואללען זיא דעם פאלקע נון אויך דיא רעליגיאן נעהמען אונד דעסהאלב זוכען זיא דיא קאנפעססיאנעללען שולען צו בעזייטיגען. רעדנער ריכטעט אן דען אונטעררייכטסמיניסטער פאלגענדע פראגען: „וואס בעוואג דען מיניסטער צור ערריכטונג איינער שטאאטליכען עלעמענטאר-פאלקסשולע אין נאדי-טאפאלטשאני? אויף וועססען פערלאנגען געשאה דיעס? וועסהאלב ליעס דאס מיניסטעריום דיא דורכפיהרונג אהנע פארהערגעגאנגענע פערהאנדלונג מיט דער קאטהאלישען קירכענגעמיינדע בעשלייניגען אונד וואַרע דער מיניסטער געניינט, מיט אנהארונג דעם קאטהאלישען שולשטוהלס אין דיעזער אנגעלעגענהייט איינע אונטערזוכונג אנצוארדנען אונד דען שולאינספעקטאר דעס ניטראער קאמיטאטס צור פעראנטווארטונג צו ציעהען, דיא דיסציפלינאר-אונטערזוכונג געגען דענזעלבען איינצולייטען?

* (גראף פויל פעסטעטיטש אונד דער האפבאלל.) ביא דער לעטצטען דעפוטירטען-וואהל האט זיך גראף פויל פעסטעטיטש יוניאר אין דעם היעזיגען זעכסטען בעצירקע קאנדידירען לאססען, אונד איזט גלענצענד דורכגעפאללען. ער ערליעס דאמאלס איינע ערקלארונג, דאס ער קיין יודענפיינד זייא, וויא מאן פאן פיעלען זייטען בעהויפטעטע. אויך ערצאהלט מאן זיך, דאס ער איינע געטויפטע יודין, דיא געשיעדענע פרויא איינעס באראנס געהייראטהעט האבע. דיא אבגעגעבענע ערקלארונג הינדערטע איהן אבער ניכט, זיך שפעטער דען אנטיסעמיטען אנצושליעסען, אונד פיר זיא צו אגירען, אין פאלגע דעססען ער אוס דעם קאסינא דער טהערעזיענשטאדט אויסגעשיעדען ווערדען מוססטע, דאס וואר זיין צווייטער דורכפאלל. דאך דריימאל איזט דיא רעכטע צאהל, אונד דער הערר גראף פיעל אויך דאס דריטטעמאל דורך, אונד צוואר אויף דעם האפבאללע. עס גיבט נאמליך היער צווייא יונגערע גראפען פויל פעסטעטיטש, אונד דיא שריפטליכע איינלאדונג צום באללע קאם אן אונזערען גראפען שטאטט אן דען אנדערן, אונד זא מוססטע איהם פאם טהירהיטער גראפען סעטשעני ערקלארט ווערדען, דאס ער ניכט ערווארטעט ווארדע, וואראויף ער דיא גראפין צום וואגען פיהרטע אונד נאך הויזע שיקטע. נון האט דיא דאמע פאלגענדע ערקלארונג פעראפפענטליכט, נאך וועלכער זיא קיינע יודין וואר: אין אבוועזענהייט מיינעס געמאהלס אונד אלס ריכטיגשטעללונג דער אין דען טאגעסבלאטטערן ערשיענענען נאטיץ איבער מיין אונבערופענעס ערשיינען אויף דעם האפבאלל ערלויבע איך מיר דיא ערקלארונג אבצוגעבען, דאס עס מיינעם געמאהל אונד מיר ניא אין דען זינן געקאממען איזט, איינע איינלאדונג צו דעם האפבאלל אלס עטוואס אויסערגעוואהנליכעס צו בעטראכטען, אום דיאזעלבע אנצושטרעבען. נאכדעם וויר איינע זאלכע אין פאללער פארם מיט גענויעסטער אנגאבע אונזערער וואהנונג עמפפאנגען האטטען, בעזוכטען וויר דען באלל. פאראויסזעטצענד, דאס פאם אבערסטהאפמייסטעראמטע יעדענפאללס דיא איבליכען ערהעבונגען איבער דיא האפפאהיגקייט איינער איינצולאדענדען דאמע בעאבאכטעט ווארדען זיינען, דעמצופאלגע עס אויך ניכט אונזערע זאכע וואר, איינע בערייטס ערגאנגענע איינלאדונג גענויא צו אונטערזוכען, אום זא מעהר, דא איך דורך דען אלטען אונגארישען אדעל פאן פאטערליכער זייטע, זאוויא מיינע אבשטאממונג פאן מוטטערליכער זיי-

וואָרדען וואר, גלויבטע אנפאנגס, דיא ביידען קאָממיססאַרע זייען בייא איהרער אמטסטהאָטיגקייט געהינדערט וואָרדען; שפּעטער וואורדען זאָוואָהל דיא קאָממיססאַרע, וויא קווערצי, דער זיך מיט דעם רעוואָלווער געגען דיא אנגרייפער פערטהיידיגט האטטע, פערהאַפטעט.

* (איין בעוועגטעס לעבען.) אין דען עלעגאנטעסטען טהיילען לאָנדאָנס גינג איין מאנן דער זיך עדוארד האָווארד נאננטע, מיט זיינעם ווייבע פאָן הויז צו הויז בעטטעלן, וואס אין לאָנדאָן שטרענגסטענס פערבאָטען איזט. ער וואורדע צור פּאָליצייא געבראכט אונד צו איינעם מאָנאטע געפאנגניסס מיט הארטער ארבייט פעראורטהיילט. דיא פּאָליצייא האט זיינעם פריהערען לעבען נאכגעפאָרשט, אונד פאָלגענדעס הערויסגעבראכט: האָווארד וואורדע 1833 אין פּראג געבארען, זיין אייגענטליכער נאמע איזט יאקאָב אויסטערליטץ, ער פיעל דען מיססיאָנאַרען אין דיא האַנדע אונד ליעס זיך טויפען. ער ערנאַהרטע זיך דורך מוזיקאונטערריכט, אין לאָנדאָן אונד פּאריז לעהרטע ער פרעמדע שפּראכען. פאָן צייט צו צייט גינג ער נאך דייטשלאנד אונד נאך אָסטערייך, וואָ ער פערשיעדענע בעטריגערייען אויסאיבטע, אונד איך בעשטראפט וואורדע. ער האטטע זיך דאמאלס איינען ענגלישען פּאסס פערשאפפט אויף דען נאמען יאָהן בראָוין, אונד הייראטעטע 1859 אין פּראג דיא טאָכטער איינעס לאָנדאָנער קויפמאננעס, נאמענס יאָהנזאָן. אויך אונגארן האט ער מיט איינעם בעזוכע בעעהרט, אונד איזט אין אָדענבורג צו צווייא יאהרען קערקער פעראורטהיילט וואָרדען. דאס לאנדעסגעריכט ליניץ פערפאָלגט איהן נאָך יעטצט שטעקבריעפליך. דער לאָנדאָנער ריכטער נאננטע איהן איינען דורכטריעבענען גוינער.

* (ריבמאָרד.) אין קארלאָווא וואָהנטע איין ארמער הויזירער נאמענס לעאָפּאָלד הירשלער, דעססען גאנצעס פערמאָגען אין 2 זאקען קוקורוטץ בעשטאנד, דיא ער אויף דען באָדען איבערוואהרטע. פאָר איינינען טאגען האָרטע ער אין דער נאכט איין גערייש אונד איילטע זאממט זיינעם ווייבע אויף דען באָדען. דאָרט טראף ער צווייא מאַננער, מיט דענען ער איינען קאמפף בעגאנן, אים זיין פערמאָגען צו שיטצען. דיא פרויא קאָמפּפטע טאפּפער מיט, איילטע אבער וועג אים הילפע הערבייצורופען. אלס זיא אבער מיט אייניגען נאכבארען צוריקקעהרטע, פאנדען זיא דען ארמען מאנן ערמאָרדעט אונד דיא רייבער וואָרען פערשוואונדען.

* (ריבמאָרד.) אין דער נאכט פאָם 5. אויף דען 6. דיעזעס דראנגען 4 רייבער אין דיא וואָהנונג דעם שאנקווירטהס סאלאמאָן בלויא אין וואצ-הארטיאן, אונד בעדראָהטען דענזעלבען מיט איהרען וואפפען. ער איזט אויך פערוואונדעט וואָרדען. זיין זאָהן אבער, דער דעם פאטער צו הילפע איילטע וואורדע אנגעשאָססען. אויף דען לאָרם איילטען דיא דאָרפבעוואָהנער הערבייא, אונד דיא רייבער ענטפלאָהען, נאכדעם זיא דיא לאדע אין וועלכער איינע אונבעדייטענדע סוממע וואר, געלעערט האטטען. דער 18-יעהריגע יונגע מאנן איזט ליידער אן דער שוסוואונדע געשטאָרבען.

* (דעפּרוידאציאָנען.) וויא איינע באָזע קראנקהייט, דיא אין דער לופט ליעגט, זאָ געהט עס אויך מיט געוויססען געזעללשאפטליכען קראנקהייטען. דאס זעהען וויר אן דען דועללען, אן דען זעלבסטמאָרדען אונד גייעסטענס אן דען דעפּרוידאציאָנען. זיא זינד אנשטעקענד אונד טאָדטען וויא איינע קראנקהייט דאס געוויססען דער מענשען. נייערדינגס ווערדען דעפּרוידאציאָנען געמעלדעט אוים דראָהאָביצא אין גאליציען אונד אוים טריעסט.

* (איינע רייכע פערלאססענשאפט.) פאָר קורצעם איזט אין וויען דיא וויטווע נאך דעם באראָן סינא, דעם פיעלפאכען מיללי'אָנאַר, געשטאָרבען, אונד אם 7. דיעזעס וואורדע אין וויען דאס טעסטאמענט ערעפפנעט. ערבען זינד דרייא טאָכטער: גראַפין ווימפפען אין וויען, פירסטין איפּסילאנטי, דיא געמאהלין דעם גריעכישען געזאנדטען, אונד דיא הערצאָגין דע קאסטריס אין פּאריז. דאס נאכלאספערמאָגען בעשטעהט אין שמוקזאכען פאָן בעדייטענדעם ווערטהע אונד אין ווערטהפּאפּיערען. אויסערדעם אוים 7 הייזערן אין וויען, איינעם פּאלאסט אין ווענעדיג, איינעם הויזע אין בודאפעסט, איינער זאָממערוויללא אין פענציננ. ענדליך געהאָרען דאצו 5 גראָסע גיטער, דאפאָן צווייא אין אונגארן.

פערלאָזונג
דער מאילאַנדער 45-לירע לאָזע.

בייא דער אם 5. יאַנגער פאָרגענאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע פיעל דער הויפּטטרעפפער מיט 60000 לירע אויף ס' 6243 נר' 9; פערנער געווינגען: יע 1000 לירע ס' 1091 נר' 43, ס' 3691 נר' 21; יע 400 לירע ס' 17 נר' 20, ס' 743 נר' 76, ס' 3877 נר' 38; יע 200 לירע ס' 192 נר' 7, ס' 442 נר' 44, ס' 1234 נר' 16, ס' 3827 נר' 8, ס' 4929 נר' 33, ס' 5248 נר' 32; אונד יע 100 לירע ס' 1737 נר' 8, ס' 1767 נר' 39, ס' 3303 נר' 45, ס' 4497 נר' 25, ס' 4500 נר' 6, ס' 5786 נר' 41 אונד ס' 7325 נר' 3.

וויר ערזוכען אונזערע געעהרטען פּרענומעראנטען אונד פריינדע זיך מיט איהרען צושריפטען נור דירעקט אן אינזערע רעדאקציאָן צו ווענדען.

אונד ביטטען וויר דיא אדרעססע אימטער דייטליך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג
וואיטצנער בולוואר נוממער 29,
Jüdische Pester Zeitung
Waitzner-Boulevard Nr. 29, Budapest

געשעפטסבעריכט.

פעסטער-פּרייזע.

נעטריידע-געשעפט. ווייצען וואר געסטערן וועניג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר שוואך, 8000 מעטער-צענטנער וואורדען פערקויפט.

ווייצען: טהייס- 1500 מעטצר' 77,5 קילאָ 8.65 גולדען. 1000 מעטערצענט' 76,8 קילאָ 8.65 גולדען. 100 מעטער-צענטנער 79. קילאָגראמם 8.60 גולדען. — 500 מעטער-צענטנער 77. קילאָגראמם 8.55 גולדען. — 100 מעטערצנט' 77. ק. 8.25 גולדען. — פעסטער-באָדען 100 מעטער-צענטנער 78. קילאָ 8.40 גולדען. ווייסענבורגער 1000 מעטערצ. 75. קילאָ 8.20 גולדען. — נאָרד-אונגארישער 100 מעטערצנט' 77,8 קילאָ —.8. גולד. — (אללעס פער 3 מאָנאטע.)

קוקורוץ נייע 5.40—5.60 גול.

האפער. 6.—6,60 גולד.

שפּיריטוס. נייע מעטהאָדע, אים קליינען 28.— גול, אים גראָסען 27.50 גול. אלטע מעטהאָדע 30.—30.50 גול' אללעס פער 10000 ליטער-פּערצענט.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער פריה-יאהר 8,18—8.19 גולד. האפער פער פריה-יאהר 6,59—6.61 גול. קוקורוץ פער מאי-יוני 5.73—5.75 גולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם אם 8-טען ד. מ. היער אין פעסט אבגעהאלטענען וואָכענמארקטע וואורדען 1527 שטיק גראָס- אונד 643 קליין-פיעה צו מארקטע געבראכט. היערפאָן וואורדען פערקויפט: 38 שטיק שטיערע, פער שטיק פאָן 110 ביז 190 גולדען. — 812 אָכסען דאס פּאאר פאָן 180—380 גול' 430 קיהע, דאס פּאאר פאָן 130—225 גולד' 117 מעלק-קיהע דאס שטיק פאָן 80—200 גול' 20 שטיק ביפּפעל, דאס פּאאר פאָן 180—250 גול. 398 שטיק קעלבער דאס שטיק פאָן 10—30 גול'. — שטיק לממער דאס פּאאר פאָן 6—12.— גול. פּרייזע פער 100 קילאָ: אָכסענ-פלייש 52—57 גולדען. קוה-פלייש 52.—57 גולד. קאלב-פלייש 70—85 גולד. אונד ביפּפעל-פלייש 46—,50 גולד.

לאָטטאָציעהונג פאָם 7. יענער 1885.

הערמאננשטאדט	71	78	67	51	88
פּראג	5	62	74	77	26
לעמבערג	52	70	9	75	8

אין אבוועזענהייט דעם הערן רעדאקטאָרס סאבאָלטשי האט הערר לעאָפּאָלד פריינד דיא פאָרליעגענדע נוממער רעדיגירט.

פערלאָבונגס-אנציינע.
לעב עדוארד
ק. באַרשא
גרינפעלד לינקא
קאַזאַני
עמפּפעהלען זיך אללען אנפערוואנדטען אונד בעקאנטען אלס פערלאָבטע.

פרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

ווייצען	קוואליטעט פער העקטאָל	פער 100 קילאָגראמם
נאָרד-אונגארישער	75	7.65— 7.75
" "	76	7,85- 7.80
" "	77	7.95— 7.90
" "	78	7.05— 8.—
" "	79	7.15— 8,10
" "	80	8,20— 8.25
" "	81	—.——.—
		—.——:—
פעסטער-באָדען	75	7,90— 7.70
" "	76	8.—— 7.85
" "	77	8,10— 7.95
" "	78	8.20— 8.05
" "	79	8 30— 8.15
" "	80	8.40— 8,25
" "	81	—.——.—
ווייסענבורגער	75	7.90— 7.70
"	76	8.—— 7,85
"	77	8.10— 7.95
"	78	8,20— 8.05
"	79	8.30— 8.15
"	80	8.40— 8,25
"	81	—.——.—
טהייס	75	8.—— 7.80
	76	8,10— 7.95
"	77	8.20— 7.05
"	78	8.30— 8.15
"	79	8.40— 8.25
"	80	8.50— 8,35
"	81	—.——.—

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן נייע	72—70	7.15— 6.90
גערסטע מאלץ	60	6,75— 6.40
" פוטער	62	7.90— 6.90
האפער	41	6.30— 6.60
קוקורוץ באנאטער	75	5.40— 5.30
דעטטאָ אנדערער	73	5,20— 5,25
הירזע	—	6.20— 6.50

טערמינע			פּראָ 100 קילאָ
ווייצען	פער	הערבסט	8,76
"	"	פריה-יאהר	8.18
"	"		—.—
קוקורוץ	"	מאי-יוני	5.73
נערסטע	"		—.—
האפער	"	פריה-יאהר	6.63
"	"	הערבסט	—.—
רעפּס	"	אויג.-סעפּ.	—.—

זאק מעהל

		fl.	kr.
דער זאק צו 100 קילאָגראם מיט זאק פרייא באהן	נוממער 0	16	50
	" 1	16	—
	" 2	15	50
	" 3	14	70
	" 4	14	20
	" 5	13	30
	" 6	12	40
	" 7	11	60
	" 8	10	70
	" 8½	9	40
שפּיריטוס אלטע מעטהאָדע פּרעסהעפע		30	25
" נייע " קארטאָפעל		27	75

קורז-טאבעללע פאָם 8. יעננער

געלדקורזע	fl.	kr.
זילבער-אגיאָ	100	
דוקאטען	5	80
עסטרייכ.-אונגארישע 8 גולדען גאָלד-שטיק	9	76
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	60	30
20 מארק-שטיקע	12	05
פּאפּיער רובעל	1	28
לאָזע.		
1854-ער לאָזע 4-פּערצענ., שטאאט-לאָזע	125	—
1860-ער גאנצע	135	—
דעטאָ האלבע	112	50
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	171	50
דעטאָ 50	170	—
אונגאריש-פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	116	—
טהייסטהאל-לאָזע	117	75
קאָמא רענטענשיינע	—	—
טירקען-לאָזע	20	60
קרעדיט-לאָזע	147	50
קלארי-לאָזע	41	75
דאָנוי-דאמפפשיפפ-פאהרט-לאָזע	114	—
אינזבריקער-לאָזע	19	50
קעגלעוויטש-לאָזע צו 10 גולדען	19	—
קראקויער לאָזע 20	18	50
אָפענער-לאָזע 40	42	50
פּאלפי-לאָזע 40	37	25
רודאָלף-לאָזע 10	18	25
סאלם-לאָזע 20	56	75
זאלצבורגער-לאָזע 20	—	—
סט.-גענאָאס לאָזע 40	50	75

לאָזע	fl.	kr.
סטאניסלוי לאָזע צו 20 גולדען	23	50
טריעסטער לאָזע 100	130	—
דעטאָ 50	—	—
וואלדשטיין-לאָזע 20	27	75
ווינדישגרעץ 20	36	50
וויענער-לאָזע	124	—
אָסטר. באָדן-קרעדיט-לאָזע	—	—
סערביש פּרעמיען-אנלעהע	31	—
ווערטה-פּאפּיערע.		
אונגארישע גאָלדרענטע 6%	122	75
דעטאָ צו 4%	96	—
אָסטר. גאָלד-רענטען שטייער פרייא	104	60
אונגארישע פּאפּיער-רענטע	91	20
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	100	75
טעמעשוואר באנאטער	100	70
זיעבענבירגישע	101	—
גאַליציש	102	—
בעהמיש	106	50
קראָאטיש אונד סלאוואָניש	100	—
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	145	50
וויינצעהענט-אבלאָזונג-אָבליגאציאָנען	98	25
פּפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדען-קרעדיט צו 5½ פּערצענט	101	75
דער אונגארישען היפּאָטעקען באנק צו 5½ פּערצענט	101	—
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדען-קרעדיט-אנשטאלט צו 5% פּערצ.	100	50
דער אָסט-באַהן 1869	97	50
נאָרד-אָסט-באַהן 5%	97	50

Eigenthümer Wittwe Frau M. REIS. Verantwortlicher Redacteu MAX SZABOLCSI. Budapest, : 1885. Druck von Sam' Márkus, Grosse-Kronengasse Nr. 23.

איף דער שטראססע, דיא גאטטין איינעם היעזיגען קויפמאננעס, איינע דורכאויס אונבעשאלטענע פרויא מיט ליעבעסאנטראגען צו בעלאסטיגען אונד איהר אבוואהל זיינע בעמיהונגען גאנץ ערפאלגלאז בליעבען, ביז אין דיא וואהנונג צו פאלגען, וויא איהם יעדאך פאן דעם גאטטען דער פרויא איינע ענטשיעדענע צורעכטוויזונג ערטהיילט אונד דיא טהירע געוויעזען וואורדע. אין פאלגע דעססען ליעס דער אפפיציער דעם קויפמאננע איינע העראוספארדערונג צוקאממען, אונד אלס דיעזע אונבעאכטעט געלאססען וואורדע, בעגאב ער זיך אבענדס אין בעגלייטונג מעהרערער מיט רוטהען פערזעהענער סאלדאטען אין דיא וואהנונג דעם קויפמאננעס. איינער דער זאלדאטען וואורדע אן דיא טהיר פאסטירט, אונד מיט דען איבריגען זעכס אן דער צאהל, בעגאב זיך דער אפפיציער אין דיא וואהנונג, דערען טהירע ער פערשלאסס. איף זיינעם בעפעהל וואורדען היעריף דיא ביידען עהעגאטטען אונד דאס דיענסטמאדכען דערזעלבען פאן דען זאלדאטען מיסהאנדעלט. דיא דורך דען פארגאנג אלאמירטען נאכבארן ריעפען דיא פאליציא העדביי, וועלכע דיא טהירע דער וואהנונג ערסט געוואלטזאם אפפנען מיסטע, וואריף דער אפפיציער אונד דיא זאלדאטען דער מיליטארבעהארדע איבערגעבען וואורדען. וויא עס הייסט, האט דער לאנדעסקאממאנדירענדע פעלדצייגמייסטער הערצאג ווילהעלם פאן ווירטטעמבערג דאס קריעגסמיניסטעריום זאפארט טעלעגראפיש פאן דעם פארפאללע אונטעררישטעט, ער זאלל איך זיינער ענטריסטונג איבער דען געוואלטאקט אינפערהאהלען אויסדריק געגעבען האבען איבערהייפט ווירד דיא אין דער בירגערליכען בעפאלקערונג דאדורך הערפארגערופענע איפגערעגטהייט איך אין מיליטארישען קרייזען געטהיילט. וויא נאכטראגליך אים לעמבערג בעריכטעט ווירד, בעפינדעט זיך דער אפפיציער אין האפט.

* (איינע נייע רעליגיאן.) אין איינער היעזיגען שילע פראגטע איין לעהרער איינען שילער דריטטער קלאססע: וויא פיעלערליא רעליגיאנען גיבט עס אין אונגארן? דער יונגע אנטווארטעט פריש וועג: 5-ערליא. דיא קאטהאלישע, רעפארמירטע, עוואנגעלישע, איזראעליטישע אונד — אנטיסעמיטישע.

* (פראצעס ריטטער.) דער פראצעס דעם וועגען אין ליטשא אן דער פראנציסקא מניך בעגאנגענען מארדעס צום צווייטענמאלע צום טאדע פעראורטהיילטען עהעפאארעס, מאזעס אונד גיטל ריטטער, זאלל אים לויפע דעם מאנאטעס פעבער פאר דעם אבערסטען געריכטסהאפע צור נייערליכען פערהאנדלונג געלאנגען.

* (דער גראַסער דיעבשטאהל.) אים דעצעמבער 1882 וואורדען איינעם אלטען הערן אין גראין, אלס ער ביא דער דארטיגען שפארקאססא איינען גראסערען בעטראג בעהאבען האטטע, 14000 גולדען אין געשיקטעסטער ווייזע אים דער האנד געשטאהלען, דאס ער ערסט נאך מעהרערען מינוטען איף דען דיעבשטאהל קאם. דיא פאליציא ענטוויקעלטע איינע פיעבערהאפטע טהעטיגקייט, אים דעם פרעכען גויינער איף דיא שפור צו קאממען, דענן נאך דער אויסזאגע דעם בעשאדיגטען אומגאבען איהן, אלס ער דאס געלד אן דער קאססע ערהאב, צוויא פרעמדע מאננער, דיא ער דער טהאט פערדאכטיגטע. דיא שפור פיהרטע נאך בודאפעסט אונד איין גראצער פאליציקאמיססער קאם היעהער, אים דיא טהעטער איסצופארשען. זייטענס דער פעסטער פאליציא גינג דעם גראצער קאממיססער שטאדטהויפטמאנן שארנאי אן דיא האנד. עס וואורדען דרייא געריכטסבעקאנגטע טאשענדיעבע, אדאלף ווערטהיימער, ווילהעלם בעלים אונד סאמיעל וויס, דעם גראצער דיעבשטאהלס פערדאכטיגט אונד איינגעצאגען. דיא אונטערזוכונג האטטע קיינען ערפאלג, דיא פערדאכטיגטען ליעס מאן פרייא אונד דער גראצער פאליציבעאמטע קעהרטע היים, מיט דער פערמוטהונג, דאס איהן דיא בודאפעסטער פאליציא אם נארענזייל הערומגעפיהרט האבע. זייטהער געריעטה דיא זאכע ביינאהע אין פערגעססענהייט. צו ענדע דעם פערפלאססענען יאהרעס, אלס דער גראסע פאליציישקאנדאל איסבראך, קאם דיא גראצער געשיכטע אייפס טאפעט. דער טאפעציערער שאנבערגער מאכטע זיך ערבאטיג, איך דען גראצער דיעבשטאהל איפצוקלארען אונד דיא טהאטער צו ערויירען. ער זאממעלטע „דאטען", דיא ער זיינעם שעף אין פארם איינעם פערהארס מיטטהיילטע אונד רייזטע איך אין דיא פראוינץ, אים דיא שפור דער טהאטער איספינדיג צו מאכען. אלס געריכטסראטה געדהארד טאטה דיא שטראפאונטערזוכונג אין דען פאליציימיסברייכען בעגאנן, שריעב ער באלד איך אן; דיא גראצער פאליציא אונד באט אים נאהערע אנגאבען בעציגליך דעם ערוואהנטען דיעבשטאהלעס; אונד ער ערהיעלט איך דיא איסקינפטע, דאס דער בעשאדיגטע אין דער פאטאגראפיע דעם וויס איינען דערעניגען ערקאנגטע, דיא געלעגענטליך דער טהאט זיך אן איהן געדראנגט האטטען. דיעזער וויס וואורדע פאר קורצעם וועגען איינעם אנדערן דיעבשטאהלס פאן דער היעזיגען פאליציא פערהאפטעט. געריכטסראטה טאטה פערהארט איהן איך וועגען דעם גראצער דיעבשטאהלס אונד פיהר נאכהער נאך שטוהלווייסענבורג, וואו דער פאטער דעם בעשולדיגטען סימאן וויס, וואהנט. דערזעלבע איזט איין קירשנער פאן האנדווערק אונד שטעהט ניכט אים בעסטען רופע. איינע הויזדורכזוכונג, וועלכע געריכטסראטה טאטה פארנאהם, זאלל איינען זעהר בעפריעדיגענדען ערפאלג פיר דיא אונטערזוכונג ערציעלט האבען. וואס דיא ביידען אנגעבליכען מיטשולדיגען דעם וויס בעטריפפט, זא בעפינדען זיך דיעזעלבען געגענווארטיג אים צוכטהויזע אין ססט. גאללען אין דער שווייץ, וואו זיא וועגען דיעבשטאהלס פעראורטהיילט וואורדען.

* (איין זעלטזאמעס אונגליק.) דער היעזיגע גוטסבעזיטצער אלבערט קארשאי (קארפעלעס) האטטע זיך פאר איינינער צייט דיא האנד אין דער טהירע איינגעקלעממט. וואס ער אנפאנגס ניכט בעאכטעטע; באלד אבער וואורדע דיא פערלעטצונג זא געפאהרליך, דאס מאן איין ארצטליכעס קאנזיליום בעריעף, עס הייסט, דאס דיא האנד אמפוטירט ווערדען מוס.

* (איינגעפאנגענער מארדער.) אין איינעם דער בעלעבטעסטען בעצירקע וויענס, איף דער וויעדען, זינד אם 16-טען אקטאבער דיא אלטע פרויא שימקע, אונד אם 25-טען אקטאבער דער שריפטשטעללער קאסטלער ערמארדעט וואָרדען. דער מארדער קאננטע ניכט ענטדעקט ווערדען, ביז אם 9-טען דיעזעס דער 18 יאהריגע שפענגלער איגנאץ נאווראטיל אלס דער ביידען מארדטהאטען פערדאכטיג איינגעצאגען וואורדע. נאך 10 שטינדיגעם פערהארע געשטאנד ער דיא ביידען בלוטטהאטען איין.

* (צום רויבמארד אין וואצהארטיאן.) דיא הויפטשטאדטישע פאליציא זעטצט דיא נאכפארשונגען נאך דען ביידען טהעטערן דעם רויבמארדעס אין וואצהארטיאן פארט אונד עס איזט געגרינדעטע האפפנונג, דאסס דיעזעלבען דעמנאכסט בעהייפס צו שטאנדע געבראכט ווערדען דירפטען. דעם רויבמארדעס דרינגענד פערדאכטיג ערשיינען דער געוועזענע געפאנגניסס-וואכטער דעם וואיצנער שטראפהויזעס יאזעף באראני אונד איין זיבערער שטעפאן סינקא, וועלכער אים זאממער פאריגעס יאהר אים וואיצנער בעצירקסגעפאנגניסס געפאנגען זאסס אונד פאן דארט מיט הילפע בערעניס ענטקאם. ווייטהער טריבען זיך ביידע טהיילס אים פעסטער, טהיילס אים האנטער קאמיטאטע הערים. אין יינגסטער צייט וואורדען זיא אין ראקאש אונד אין נייפעסט געזעהען. אים לעטצטערען ארטע שטאהלען זיא מעהרערע רעוואלווער. איינער דיעזער רעוואלווער וואורדע איך אם שויפלאטץ דער בלוטיגען טהאט פארגעפונדען.

„ווארום שטעללט זיך דער מעססיאס ניכט אן דיא שפיטצע דעם פאלקעס? איהם ווערדען זיא וויללינער פאלגען אלס מיר."

„קליינגלייביגער, איך מוס דיך שעלטען!" איפערטע מיריאם ערהיטצט. „דארף דער ערהאבענע קאניג זיך העראבלאססען צו זאלכער ערבארמליכען טהאט? דענקסט דוא זא ניעדריג פאם מעססיאס? איהם ליעגט עס אב, טהראנע צו שטירצען, ניכט איינען טהרון צו ערשטירמען. וואפיר ביזט דוא דא, ווענן דוא דיך ניכט דעם קליינען ווערקע אונטערציעהען וויללסט?"

„אבער ווארום בעפיעהלט ער עס מיר ניכט זעלבסט? וואו איזט ער. דאסס איך דיא שטימע זיינעס מונדעס פערנעהמע?"

„ער איזט געגאנגען, גראסערע דינגע צו פאללברינגען אין דיעזער נאכט. זעטצעסט דוא צווייפעל אין מיין בעגעהרען? וואהרליך, דיא ווירסט צו לייכט וויעגען אין דער וואגע דעם ערוועטטענס."

אין דיעזעם איינענבליק ערטאנטע פאן אבען אויס דער האהען געוואלבטען דעקע דעם צימטערס העראב איינע וויינע פליסטערנדע שטימע: באריך בען צאדיק, מאכע דיך איף מיט אללעם פאלקע יזראס, דאס אין דער שטאדט איזט, דען פראפעטען נאטהאן בעניאמין צו בעפרייען, זא וויל עס נאטט."

מיריאם שיען פאן דיעזען ווארטען ניכט צו פערנעהמען; דענן אונבעקיממערט דארום שיקטע זיא זיך אן מיט צארנמיטהיגען מיענען אונד הארטשטארעגדען ווארטען, דאס געמאך צו פערלאססען, אלס אבער באריך ראש איף זיין אנגעזיכט ניעדערגעפאללען וואר אונד זיינע ארמע איף דעם באדען איסברייטעטע, פראגטע זיא בעפרעמדעט: „וואס האסט דוא פאר, באריך, דאס דוא דיך אלזא בענימסט?"

„האסט דוא עס ניכט פערנאממען, האהע געבעטע-ריז?" שטאממעלטע דער בעטענדע מאנן.

„וואס? איך האבע ניכטס געהארט אלס דען שאלל מיינער איינענען טריטטע."

„געננג, איך ווערדע נאטהאן בעניאמין בעפרייען אונד טהון, וויא דוא מיר געוואגט האסט!" ריעף באריך וויא פערוואנדעלט, שפראנג איף אונד ענטאיילטע מיט איינעם דונקעל גליהענדען געזיכט אונד ראללענדען איינען דעם געמאך. האהניש לאבעלנד זאה איהם מיריאם נאך אונד פליסטערטע דאנן אין זיך היניין: „איך האבע דאך אללע איזזאכע דער גוטען נאננע אנגונציאטא דאנקבאר צו זיין, דאס זיא מיך דיא קונסט דעם בויכרעדנעס — געלעהרט האט. דעססען האהען ווערטה איך דאמאלס ניכט בעגרייפען קאננטע."

זיא פערזאממעלטע וויעדער איהרע שריטטע אונד פערלאר זיך אין בינטשלעלערנדע געדאנקען, דיא איהר דיא צוקונפט דורך פארבינע גלאזער צייגטען.

צור רעכטען צייט.

דיא אוהרען איף דען טהירמען אונד קלאסטערן פערקינדעטען דיא צעהנטע שטונדע, דיא דאממערונג וואורדע אללמאליג צור נאכט, מיריאמס אנרוהע וואר וויעדער אים שטייגען; דא טראט דער דיענער צו איהר אונד שפראך געהיימניססוואלל: „עס איזט איין פערהיללטער מאנן דרויסען, דער מיך פליסטיג איסגעפארשט האט, אב דער גראסע כאכאם צוגעגען זייא, אדער איהר אללין צו הויזע, האהע פרויא. אונד אלס איך איהם דאס לעטצטערע פערזיכערט, האט ער מיך ערזוכט איך צו זאגען, ער זייא איהר ערגעבענסטער פריינד אונד האבע וויכטיגעס מיט איך צו רעדען."

מיריאם צוקטע צוזאממען. „נאטהאן!" פליסטערטע איהר מונד. קיין אנדערער קאנן עס זיין. ער איזט פרייא אונד מיר געהאלפען. — העריין! העריין מיט איהם!" הערישטע זיא פיירינ דעם דיענער צו. איינען איגענבליק דאריף שריטט איין האהער מאנן אין איינען ווייטען טירקישען קאפטאן געהיללט, דען טורבאן טיעף אינס געזיכט געדריקט, דורך דיא ספארטע, טראט דיכט פאר דיא ערוואַרטונגסוואללע פרויא אונד ליעס דאס געוואנד פאללען.

„פיליספאס צארוקקים!" ריעף מיריאם איבעראשט. „וואס וואללט איהר אין יערוזאלעם?"

„איך רעטטען אויס אייערן בעדראנגניססען," פערזעטצטע דער אלטע גרייבע. „איך קעננע אייער לאגע, איך וויס, דאס נאטהאן בעניאמין געפאנגען זיטצט פריי-ליך, אהנע איהן קאננטע איהר ניכטס ענטשיידענדעס בעגיננען. וואס שריעב ער איך דען אונבעזאנגענען בריעף אן דיא יודען, דער קלוגע מאנן. וואריין ער פאן אבזעטצונג דעם סולטאן דורך מאאמהאי רעדעט? מאן זאלל דיא זופפע ניכט העהער עססען, ביז זיא געקאכט איזט. דאך איך קאממע נאך ניך צור רעכטען צייט. נאך איזט ניכטס פערדארבען, אונד איך ברינגע הילפע."

„דאנן זייד איהר אונס איין ענגעל. אונד וואהער קאממט איהר?"

(פארטזעטצונג פאלגט.)

טע, וועלכע איינע דער אלטעסטען פאלנישען אדעלספאמיליען אנגעהארטע, מיך פאללקאממען בערעכטיגט פיהלטע, איינע דעראַרטיגע איינלאדונג אלס גראַפין פעסטעטיטש ענטגעגענעהמען צו דירפען. נאכדעם דאס אבערסטהאפמייסטעראמט דען אירטהום ענטשולדיגט האט, בעטראכטעט מיין געמאהל אונד איך דיעזע אנגעלעגענהייט אלס געאָרדנעט. עס צייכנעט זיך מיט אללער האכאכטונג גראַפין פייל פעסטעטיטש יג., געב. ווילהעלמינע פ. טריעבוס.

* (אבגעאָרדנעטען-וואהל.) געסטערן איזט אין טאַשנאד דער קאנדידאט דער רעגיערונגספארטייא אנדאָר פעטשי געוואהלט וואָרדען.

* (איין נאכשפיעל צו דען רייכסטאגסוואהלען.) אין וואדקערט פאנד אם 8. יוני פאָריגעס יאהר דיא וואהל איינעס רייכסטאגסאבגעאָרדנעטען שטאטט, וואביא עס צו בלוטפערגיעסען קאם. דיא קאָניגליכע שטאאטסאנוואלטשאפט האט זיך אין פאָלגע דעססען פעראנלאסט געזעהען, געגען אנהאנגער דער פארטייא דעס אבגעאָרדנעטען-קאנדידאטען פיליפ דיא אנקלאגע וועגען איינפרוהר צו ערהעבען. דיא שלוספערהאנדלונג פינדעט פאר דעם בודאפעסטער דעלעגירטען געריכטסהאף אים לייפע דעס מאָנאטס פעבער אין קאלאָטשא שטאטט. דיא פערטהיידיגונג דער אנגעקלאגטען האט וויקטאָר אישטאָצי איבערנאממען.

* (אנטיסעמיטישעס.) אים גראָסקאנישא ווירד פאָם 2. ד. מ. געשריעבען: דיעזע וואָכע פינדעט אים דאָרפע סט.-מיקלאָש דיא וואהל איינעס קרייזארצטעס שטאטט. דער איינע קאנדידאט איזט העדר דר. ראין אונד דער אנדערע העדר דר. גערא. לעטצטערע איזט יודע, זיין געגענקאנדידאט יעדאָך כריסט אונד אנטיסעמיט. נאך דעם געזעטץ מיס מאן מינדעסטענס איינע איינזאהריגע פראקסיס צוריקגעלעגט האבען, בעפאָר מאן אין אָפפענטליכעם אמט אלס ארצט בעקליידען קאנן. טראָטצדעם ווירד פיר דיא וואהל דעם אנטיסעמיטישען ראין לעבהאפט אגיטירט אבוואהל ער זיינע אוניווערזיטאטססטודיען ערסט אים יינגסטען זאממער בעענדעטע. דער אנטיסעמיטישע רייכסטאגסאבגעאָרדנעטע סאלאָ איזט אין סט.-מיקלאָש איינגעטראָפפען, אים דיא וואהל דעם ראין צו זיכערן. אם נייאהרעסטאגע האט זאָגאר דער אָרטסגייסטליכע אין אָפפענטליכער פרעדיגט ערמאהנט, אים גאָטטעס ווילען יא ניכט פיר דען יודען צו שטימ־מען. אינטער זאָלכען אומשטאנדען איזט מאן גאר ניכט אין צווייפעל דאריבער, דאס ראין טראָטץ דער אונגעזעטצליכקייט געוואהלט ווערדען ווירד.

* (ביסמארק איבער דען פריעדען:) איך זעהע רינגסאום נור בעפריעדעטע רעגיערונגען, מיט דענען וויר אין בעסטער בעציעהונג שטעהען. דאס וויר מיט דען ביידען אָסטליכען קאיזערייכען אין בעסטען בעציעהונגען לעבען, ווירד ניעמאנד לייגנען. אונד דיעזע פערבינדונג אלליין בילדעט שאָן איינע שטארקע שוטצוועהר געגען געפאהרען, וויר שטעהען מיט איטאליען אין זיכערעם גוטעם פערהאלטניסס, דאסזעלבע איזט מיט שפאניען דער פאלל. מיט פראנקרייך האבען וויר זייט 1866 ניכט אין זאָ גוטען בעציעהונגען געשטאנדען, וויא היינטע. וויר זינד פאָן פריינדען אומגעבען אין איירָאפא. וויר זינד פאָן רעגיערונגען אומגעבען דיא מיט אונס דאס גלייכע אינטערעססע האבען, דען פריעדען צו ערהאלטען, אונד ווענן אין אנדערער גלויבען זאָללטע דען פריעדען ברעכען צו דירפען, זאָ קאָננטען וויר דאס אימטער נאך עהער טהון, נור זינד וויר געוויססענהאפטער.

* (האָהעס אלטער.) אין ברינן איזט אם פערגאנגענען פרייטאג פריא טהערעזיא שפאציער אים אלטער פאָן 101 יאהרען געשטאָרבען.

* (איין ביישפיעל זעלטענער לעבענסקראפט) ווירד אויס דעם פאָראָלישען דאָרפע שטאדראָו געמעלדעט. דער „אלטע יאקאב" איזט הונדערטצוואנציג יאהרע אלט אונד נאך זאָ קראפטיג, דאס ער האָלץ אים וואלדע היטט, וואססער שעפפט אונד מעהרערע ווערסט צו פוס געהט. ער איזט זאָעבען פאָן איינער מעהרמאָנאטליכען קראנקהייט גענעזען.

* (דועלל.) מאן מעלדעט אויס וויען, 11. יאנער. אין שטרייט צווישען דען איינאָהריג פריי־וויללגען אלפרעד שפיטצער פאָם 8. דראגאָנער־רעגימענט אונד אדאלבערט פ. סאטאני אים צאָמבאר פאָם 10. דראגאָנער רעגימענט פיהרטע צו איינעם זאבעלדועלל, וועלכעס היטע אין איינעם גאסטהויזע אין דאבלינג אויסגעטראגען ווארדע. דיא פאָליציא, אים לעטצטען מאָמענטע פאָן דעם צווייקאמפפע פערשטאנדיגט. שיקטע זאָפארט איינע בעהאָרדליכע קאממיססיאָן אן ארט אונד שטעללע, וועלכע אבער צו שפאט קאם, דענן דיא ביידען געגנער וואָרען בערייטס פערוואונדעט. דיא סעקונדאנטען, אלס וועלכע דיא שטודענטען אָטטא צוקמאנטעל, מאקס קאהאנע, לאדיסלויז פ. בודנאנסקי אונד געאָרג פ. סאגעני, דורכוועגס איינגארישער נאציאָנאליטאט, פונגירטען, זאָוויא דער ארצט ווארדען אינס קאממיססאריאט געבראכט אונד דארט איינעם פערהאָרע אונטערצאָגען. נאך איהרען אויזאגען זאָלל עס זיך היער בלאָס אום איינע שלאגעריא ביז צור קאמפפאונפאהיגקייט, אבער ניכט אים איין דועלל אויף לעבען אונד טאָד געהאנדעלט האבען. סאטאני וואר דער געפאָדערטע. ער האטטע פאָר איניגער זייט וואָכען זיינען געגנער אָפפענטליך בעליידיגט אונד דיעס וואר דיא אורזאכע צור פאָרדערונג. דיא אנגעלעגענהייט ווירד נונמעהר ביא דעם געריכטע ענדגילטיג ערלעדיגט ווערדען. — זאָ וויט דער בעריכט. אונז וויל עס שיינען, דאס דיא בעליידיגענדע אייסערונג איינע אנטיסעמיטישע וואר, דיא דער טאפפערע יידישע אָפפיציער ניכט רוהיג הינגאהם.

* (זעלבסטמאָרדע.) אין זאממערייין ביא פרעסבורג האט זיך געסטערן דער ארטיללעריא־אבערלייטענאנט שטעפאן פאָן סאבא ערשאָססען. אין פרעסבורג זעלבסט האט זיך איין יונגעס מאדכען מיט פאָספאָר פערגיפטעט. אויך אים גראָסקאנישא ווערדען צוויא זעלבסטמאָרדע אויף איינמאל געמעלדעט. איין אינפאנטעריסט אין דער קאסערנע, אונד דער האָנוועד־לייטענאנט סאמועל קינטש —

* (איין פערהאפטעטער פאסטדיעב.) אויס דיאנדיאש ווירד פאָם 10-טען דיעזעס געשריעבען: אים אפריל פאָריגעס יאהר ווארדע היער דיא פאָסט בעשטאָהלען; נאכדעם דער דיעבשטאהל אויף דעם וועגע צור באהן שטאטטפאנד, ווארדען דער פאָסטקוטשער אונד דער דיא זענדונג בעגלייטענדע בריעפטראגער רעטהי אלס פערדאכטיג פערהאפטעט. דיא סוממע בעטרוג 5000 גולדען אין באארעם אונד אן 1700 גולדען שטאאטספאפיערע. דיא אונטערזוכונג פיהרטע צו קיינעם רעזולטאטע אונד דער פאָסטקוטשער אונד בריעפטראגער ווארדען ענטהאפטעט אונד אים דעם פאָסטדיענסטע ענטלאססען. דיעזער טאגע ערפיהר נון דער פאָליציקאממיססאר טעטש, דאס דער פאָסטקוטשער 2 שטיק 100 גולדענ־נאָטען ביא איינעם קויפמאנן וועכסעלן ליעס; ער פערהאפטעטע דען פאָסטקוטשער אונד מאן פאנד אויך ביא דיעזעם פאָן דעם געשטאָהלענען געלדע ביא 3000 גולדען, וועלכע סוממע ביזהיינע ביא דער באהן אונטער דער בריקע פערגראבען וואר. דיא פאָסט ערהאלט דעמנאך 3200 צוריק. דיא ווערטפאפיערע האט דער דיעב פערניכטעט.

* (געוואלטטהאט איינעס אָפפיציערס.) דיא לעמבערגער פאָלנישען צייטונגען מעלדען פאָם 6. דיעזעס מ'; איין אָפפיציער ערלויבטע זיך אם גענאננטען טאגע מיטטאגס

פאָליעטאָן.

דיא אָפפער דער קאבאלא.

היסטאָרישער ראָמאן אויס דעם 17-טען יאהרהונדערט.

(92-טע פארטזעטצונג.)

„וויא ווירדע איך עלענד זיין אויף זיינעם טהראָנע," פוהר מיריאם אין איהרעם זעלבסטגעשפרעך פאָרט, „ווענן רובען ניכט מיר נאהע שטאנדע אונד מיך מיט דעם שטראהלע זיינעס בעגעהרענדען אויגעס לאכטע! פאָן איהם וויל איך איהן פאָדערן, איהר שלויען הערען, דיא איהר זאָ ריעזיגע פלאנע בויט; איהר זאָללט עס וויססען, דאס איך עס וואָהל פיהלע, וויא איך אללעין דער גרונד- אונד עקשטיין אלל איהרער געביידע בין. מיין הערץ פערלאנגט ליעבע, הייסע ראזענדע לייבע. נור פלאממען קאָננען מיינע פלאממען לאָשען; איך וויל דיא לעכצענדע, שפרודעלנדע קראפט איינעס יינגלינגס יובעלנד אין מיינע בלוטקאָכענדען ארמע שליעסען. ניכט דען קאלטען מעססיאס. אונד איהר זאָללט מיר רובען געבען; איך פערלאנגע איהן אלס לאָהן פאָן אייך. — אבער וואָ איזט ער? וואָ? דאס איך איהן שטירמיש אומארמע, דאס איך איהם זאגע, וויא איך מיך נאך איהם געזעהנט? וועהע מיר! ער זיטצט אים קערקער! איך זעלבסט וואר'ס, דיא איהן הינייןגעוואָרפען. דא שטעהע איך אונד לאססע מיינען הייסען ליעבעסטרייבען פרייען לויף. וואהרענד דיא געפאהר הונדערט דראָהענדע הייפטער אום מיך ערהעבט, דערען יעדעס מיך אונד דען מעססיאס, רובען אונד אללעס צו פערשלינגען זיך אנשיקט. נאכזינגען זאָלל איך, וויא איך רעטטונג אויספינדע, אונד איך שוואָרמע פאָן מיינעם קנאבען. פאָרט. איהר איספינען בילדער אונד מאכט ערנסטען בעטראכטונגען רוים! דענן זאָ וואונדערבאר האט זיך'ס געשטאלטעט, דאס פלאָטצליך אויף מיינע שולטערן אללעין דיא גאנצע הערליכקייט דעס מעססיאס רייכעס רוהט. ווייס איך זיא ניכט געשיקט צו טראגען אונד אים דיעזער קלעממע צו רעטטען, זאָ בריכט דאס לופטשלאָס צוזאממען אונד ווירד דען מענשען איין שפאָטט.

— אלזאָ נאטהאן בענאמין מוס פריא ווערדען, פריא נאָך אין דיעזער נאכט. מאָרגען איזט עס צו שפאט. ווער הילפט מיר צו זיינער בעפרייאונג? פערזוכע איך עס מיט דעם מיר ראטהזעלהאפטען בארוך? עס איזט געוואגט! — איזט דיעזער פערשלאָססענע מענש ווירקליך פאָן סאבבאטהאי'ס מעססיאסווירדע, פאָן דען וואונדערן אונד צייכען איבערצייגט, אָדער שטעללט ער זיך נור זאָ? איזט ער איין שטילל ענטציקטער שווארמער, דעססען גאנצעס לעבען אין סאבאטהאי ערלאָזערטהום אויפגעהט, אָדער מאכט ער דען שטיללען בעאָבאכטער? אָפט בעבע איך פאָר איהם צוריק, ווענן מיר זיין דיסטערגליהענדער, לויערנדער בליק בעגעגנעט. מיר איזט אלס דורכשויע ער מיך דורך אונד דורך. אונד אלס אָב ער דיא געדאנקען מיינעס הערצענס לעזען מעכטע. דאנן קאָממט עס מיר צו-ווילען ווידער פאָר, אלס זייא ער גאנץ אין אנבעטונג פאָר סאבאטהאי'ס גאָטטליכקייט פערזונקען. גענוג, סאבאטהאי נעננט איהן זיינען איינציגען פריינד; קיינער זיינער שילער איזט איהם זאָ ווערטה אלס דיעזער. פערזוכע איך'ס, אָב איך איהן דאצו בריינגע, דאס בעגייסטערטע יודענפאָלק צו נאטהאנ'ס בעפרייאונג אויפצורופען; דענן ערשיטטערן מיססען זיא דען טהורם אונד דיא קערקערטהירען שפרענגען. דאנן רובען, רובען איזט מיינע רעכטע האנד!"

זיא ריעף איינען דיענער אונד בעפאהל דעמזעלבען בארוך בען צאדיק דע קורבאנא הערבייצוהאָלען.

„בארוך," שפראך זיא זאנפט, דאָך מיט בעבענדער שטיממע, אלס דער טרייער הערייינטראט. „דיא שטיממע דעס העררן איזט אין דיעזער נאכט אן מיך ערגאנגען. דאס דער פראָפעט דעס מעססיאס אויס דען באנדען בעפרייט ווערדע. אין דענען ער שמאכטעט. דוא אבער ביזט צו נאַטהאן בענאמינס בעפרייער אויסערזעהען."

„וויא זאָלל איך דאס בעגינגען? פראגטע בארוך.

„דוא געהסט אין דיא הערבערגען אונד היזער דער שטאדט אומהער; זיא זינד איבערפיללט פאָן גלייביגען אונד אנהאנגערן דעס מעססיאס. רופע זיא צוזאממען אם פוסע דעס בערגעס ציאָן, אינדעם דוא איהנען פערהייסעסט, וויכטיגע דינגע צו פערקינדיגען. דאנן פאָדערע זיא אויף, דען קערקערטהורם מיט דיר צו ערשטירמען אונד דען הייליגען פראָפעטען צו בעפרייען."

„דיא שקלאפען דעס פאשאס ווירדען אונז ניעדערהויען," פערזעטצטע בארוך פורכטזאם. „וויר האבען קיינע וואפפען אונז צו פערטהיידיגען. אונד דיא זאָלדאטען זינד וואכזאם."

„ווענן דיר גאָטט דיא ערשטירמונג דעס טהורמעס בעפיעהלט, ווירד ער דיר אונזערע פיינדע אין דיא האנד געבען. הויט ביימע אום, וואָ איהר זיא פינדעט, אונד שטאָססט דאמיט דיא טהירען דעס קערקערס איין; — נעננען דיא זאָלדאטען קאממט מיט שטיינען אונד נעהמט איהנען דיא וואפפען.